

trenutku potrebno je naći potencijalnog investitora koji bi uložio taj kapital. Gledano sa strane investitora, svako ulaganje se mora proučiti detaljno, jer uvek postoji mogućnost gubljenja kapitala.

Zajednički jezik na koji se oslanja preduzeća sa jedne strane i investitori sa druge strane je finansijski izveštaj. Finansijski izveštaj sam posebi mora da bude razumljiv za sve zainteresovane strane, kako nebi došlo do nesporazuma ili do manipulacije kapitalom i podacima.

Rešenje je nađeno u međunarodnim računovodstvenim standardima (*MRS*), koji propisuju kako se sastavlja finansijski izveštaj, koji su njegovi elementi, koja računovodstvena politika se koristi prilikom izrade.

Postoji više računovodstvenih standarda, ali nijedan od njih nije nezavisan, već svi oni čine kompaktnu celinu, pa se zato prilikom izrade fin. izveštaja mora poštovati svaki potreban računovodstveni standard.

Potencijalni investitori imaju interes da ulažu u preduzeća ili pak da provere poslovanje istog. Tu spadaju akcionari koji žele da utvrde poslovanje, ili država zbog poreza. Izveštaji po sebi su puni brojki, cifara, oznaka i skraćenica. Javila se potreba za lakšim tumačenjem kako bi svi ti podaci bili razumljivi svim licima.

Međunarodni računovodstveni standard (*MRS 1*) je definisao određena pravila koja se ogledaju u prikazivanju ovih objašnjenja. Ta pravila se ogledaju u napomenama.

Napomena spada u sastavni deo finansijskog izveštaja, i osnovni smisao je da pojasni određene pozicije finansijskog izveštaja kako bi zainteresovano lice (investitor) moglo što lakše i brže da ga sagleda i razume. Kompanije danas pored obaveznih godišnjih

finansijskih izveštaja, izdaju i polugodišnje i kvartalne izveštaje, tako da napomene sve više dobijaju na značaju.

Definisana je da sadrži neke osnovne i dopunske informacije. U osnovne informacije spada veličina preduzeća, broj zaposlenih, struktura kapitala, dok se dopunske informacije odnose na pozicije vezane za bilans stanja, bilans uspeha, izveštaj o novčanim tokovima. Da napomena ne postoji, finansijski izveštaj bi bio čista skupina cifara i pojmova, koju bi samo stručni ljudi razumeli. Za izradu ovog rada korišćen je Međunarodni računovodstveni standard MRS-1, tako da je dat kratak pregled ovog standarda kroz neke njegove elemente.

U ovom radu biće kvantifikovana napomena i njeni elementi, a pomoć za to poslužila je napomena koju je objavilo domaće preduzeće "Milan Blagojević" iz Smedereva u svom finansijskom izveštaju za 2005. godinu. Elementi koji će biti obuhvaćeni ovim radom su elementi koji se nalaze su napomeni, a to su osnovni podaci o preduzeću, podaci o računovodstvenoj politici i objašnjenja o poziciji bilansa stanja i bilansa uspeha, kao i napomena uz konsolidovani finansijski izveštaj i napomene kao dodatne informacije.

1. Napomene uz bilanse

Napomene koje se objavljuju uz finansijske izveštaje sastoje se iz dve celine. Prva celina se sastoji iz:

- Osnovni podaci o preduzeću
- Podaci o računovodstvenoj politici

Druga celina služi da objasni pozicije bilansa uspeha i bilansa stanja.

1.1 Osnovni podaci o preduzeću

Kada govorimo o ovom elementu napomene, treba istaći da se ovim upoznajemo sa osnovnim informacija vezanim za preduzeće na koga glasi finansijski izveštaj. Tu se govori o nazivu preduzeća i mestu gde se ono nalazi, kao i godina osnivanja. Zatim dolaze na red podaci o vlasničkoj strukturi tj. sa kakvim kapitalom je osnovano preduzeća, a kakav je kapital danas. To se odnosi na činjenicu da je pri osnivanju kapital mogao da bude državni, a posle transformacije kapital je postao privatni (akcionarski). Ako se govori o akcionarskom društvu, treba navesti podatak kada je transformacija izvršena, broj emitovanih akcija, kao i nominalnu vrednost emitovane akcije. Važno je spomenuti preuzimanja koja su izvršena nad preduzećem, tj. promena vlasnika.

Sledeći deo ovog elementa je deo u kome se navodi osnovna delatnost preduzeća, kao i osnovni proizvodi iz proizvodnog asortimana preduzeća i još treba navesti ako postoji neka sporedna delatnost.

Na kraju dolazi broj zaposlenih na dan sačinjavanja finansijskog izveštaja, poreski identifikacioni broj (*PIB*) i matični broj preduzeća.

1.2 Podaci o računovodstvenoj politici

Podaci o računovodstvenoj politici treba da prikazuju osnov (ili osnove) koje su primenjene za merenje pozicija u pripremi finansijskog izveštaja i svaku specifičnu računovodstvenu politiku koja je neophodna za njegovo razumevanje. Kada je za pripremanje finansijskog izveštaja primenjen više od jednog osnova za merenje, dovoljno je ukazati na koje kategorije sredstava i obaveza je

primenjen svaki od osnova za merenje. Prilikom donošenja odluke o tome da li da se specifična računovodstvena politika obelodani, rukovodstvo razmatra da li bi obelodanjivanje pomoglo korisnicima da razumeju način na koji su poslovne promene i događaji prikazani u izveštaju o rezultatima i finansijskom položaju.

1.2.1 Prihodi i rashodi

Korisnici treba da budu obavešteni o osnovama koje su primenjene za merenje (istorijska vrednost, tekuća vrednost, prodajna vrednost, poštena vrednost ili sadašnja vrednost).

Prihodi se iskazuju po poštenoj vrednosti primljene nadoknade ili potraživanja, uzimajući u obzir iznos svih trgovačkih popusta i količinskih rabata koje preduzeće odobri. Prihod se priznaje samo kada postoji verovatnoća priliva ekonomskih koristi povezanih sa poslovnom promenom. Prihodi od kamata uključuju i prihode od zateznih kamata na zakasnela plaćanja i priznaju se u periodu u kome su obračunate.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti rashoda i prihoda. Troškovi pozajmljivanja tj. kamate i kursne razlike koje nastaju po osnovu pozajmljenih sredstava u stranim valutama priznaju se u rashode u periodu na koji se odnose bez obzira kako su pozajmljena sredstva korišćena i kada se obaveza izmiruje.

1.2.2 Nekretnine, postrojenja, nematerijalna ulaganja

Preduzeće treba da vrednuje nekretnine, postrojenja, opremu i nematerijalna ulaganja po dopuštenom alternativnom postupku iz MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. Treba prikazati kada je ovlašćeni procenjivač vršio procenu svih sredstava, kao i koliko je to puta vršeno.

Prilikom revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, revalorizuju se sve nekretnine, postrojenja i opreme iz grupe kojoj to sredstvo pripada. Sredstva su podeljena u sledeće grupe:

- zemljište
- građevinski objekti
- postrojenja i oprema.

Revalorizacija se vrši kada se oceni da se iskazani iznos značajno razlikuje od iznosa koji bi se utvrdio da je primenjen postupak iskazivanja po poštenoj vrednosti na dan bilansa. Oprema se kapitalizuje ako je vek njenog korišćenja duži od jedne godine i čija je pojedinačna vrednost veća od vrednosti propisane poreskim propisima. Za obračun amortizacije primenjuje se proporcionalna metoda. Stope amortizacije utvrđuju se posebno za svako osnovno sredstvo na osnovu procenjenog veka korišćenja.

1.2.3 Zalihe

Zalihe su sredstva koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje za buduću prodaju ili je to materijal ili pomoćno sredstvo koji se troše u procesu proizvodnje ili prilikom pružanja usluga. buhvataju robu koja je nabavljena i drži se radi preprodaje (roba kod trgovca), može biti zemljište za prodaju ili gotovi proizvodi namenjeni prodaji, nedovršeni proizvodi, kao i osnovni i pomoćni materijal koji se koristi u procesu proizvodnje.

Mere po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža i vode se prema MRS-2. Nabavnu vrednost ili cenu koštanja zaliha čine svi troškovi nabavke,

troškovi konverzije i drugi nastali troškovi neophodni za dovođenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje. Troškovi konverzije obuhvataju direktno utrošenu radnu snagu po jedinici proizvoda , obuhvataju i dodeljivanja fiksnih i promenljivih troškova koji nastaju prilikom konverzije materijala u gotove proizvode.

Obračunavaju se po FIFO metodi (prva ulazna cena, jednaka prvoj izlaznoj) tako da stavke koje ostanu na zalihi na kraju perioda su po poslednjim nabavljenim cenama. Po LIFO metodi (poslednja ulazna cena, jednaka je prvoj izlaznoj) pretpostavka je da zadnje nabavljene zalihe se prve prodaju tako da na kraju perioda ostanu one zalihe koje su prve nabavljene ili proizvedene. Prema metodi ponderisanog proseka , cena koštanja svake stavke određuje se na osnovu ponderisanog proseka cene koštanja sličnih stavki na početku perioda i cene koštanja sličnih stavki koje su nabavljene ili proizvedene tokom tog perioda . Prosek se može izračunavati periodično ili prilikom prijema svake naredne pošiljke . Standard koji se koristi prilikom izračunavanja je MRS'.

1.2.4 Kratkoročna potraživanja plasmani i gotovina

Kratkoročna potraživanja mere se po vrednosti iz isprava na osnovu kojih se zasnivaju obligacioni odnosi. Ako je vrednost u tim ispravama iskazana u stranoj valuti, preračunavanje tih vrednosti u dinarsku protivvrednost vrši se po srednjem kursu strane valute na dan transakcije. Kursne razlike nastale od dana transakcije do dana naplate potraživanja iskazuju se kao prihodi, odnosno rashodi. Kratkoročna potraživanja koja nisu naplaćena u roku od 90 dana od dana isteka roka za naplatu indirektno se otpisuju u visini od 100% nominalnog iznosa potraživanja, osim u slučaju kada iz

obrazloženog predloga Sektora prodaje proizlazi da se ne radi o potraživanju kod koga je izvesna nenaplativost.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazuju se po nominalnoj vrednosti na ispravama na osnovu kojih se dokazuje postojanje te imovine. Novčana sredstva u stranim valutama iskazuju se po srednjem kursu strane valute važećem na dan transakcije, odnosno na dan bilansa, a obračunate kursne razlike iskazuju se u prihodima, odnosno rashodima.

1.2.5. Greške

Iznos ispravke greške uključuje se u utvrđivanje neto dobitka ili gubitka tekućeg perioda prema dopuštenom alternativnom postupku iz MRS 8 – Neto dobitak ili gubitak perioda, greške i promene računovodstvenih politika.

1.2.6 Amortizacija

Preduzeće utvrđuje amortizaciju na kraju svake poslovne godine i to u visini godišnjeg otpisa vrednosti. Amortizacija nemože biti veće od vrednosti osnovnog sredstva, i osnova za obračun je nabavna vrednost osnovnog sredstva. Postoje 4 metoda za izračunavanje amortizacije koje preduzeće može da koristi, a to su:

- metod linearnog otpisa
- metod degresivnog otpisa
- metod progresivnog otpisa
- metod funkcionalnog otpisa.

Metod linearnog otpisa se zasniva na činjenici da se sredstvo troši ravnomerno tokom životnog veka, tako da je amortizacija jednaka tokom godina. Izračunava se na osnovu formule:

$A = NV/n$, pri čemu je

A – godišnji iznos amortizacije osnovnog sredstva

NV – nabavna vrednost osnovnog sred

n – procenjen vek trajanja osnovnog sredstva (u godinama)

Metod degresivnog otpisa se zasniva na činjenici da se osnovno sredstvo troši u prvim godinama najviše. Postoje dve metode za računanje, a to su:

- metod aritmetičke degresije
- metod geometrijske degresije

Kod *aritmetičke degresije* godišnja amortizacija se smanjuje za isti iznos, i izračunava se: $D = NV/n \times (n+1)/2 = 2 \times NV/n \times (n+1)$

D – degresija, n – procenjena vrednost osnovnog sredstva, NV – nabavna vrednost osnovnog sredstva

Kod *metoda geometrijske degresije* otpisivanja vrednosti osnovnog sredstva se vrši na osnovu iste amortizacione stope, ali se stopa iz godine u godinu menja.

Metod progresivnog otpisa predstavlja vrstu otpisa kod koga se visina otpisa menja iz godinu u godinu, i pretpostavlja se da se osnovno sredstvo u početnim godinama korišćenja neznatno troše, jer se osnovno sredstvo uhodava.

Metod funkcionalnog otpisa se određuje na osnovu umnožka obima usluga tokom godina i troškova amortizacije to usluzi. Troškovi amortizacije se dobijaju deljenjem nabavne vrednosti

osnovnog sa očekivanim obimom usluga životnog veka osnovnog sredstva.

Koji će metod preduzeće koristiti od gore navedenih za izračunavanje amortizacije, zavisi od procene rukovodstva koje će metod najverodostojnije prikazati utrošak osnovnih sredstava.

2. Objašnjenje pozicija uz bilanse

Kada govorimo o ovom delu napomene, treba istaći da se ovde upoznajemo o rezultatima preduzeća, koji su prezentovani u napomeni, i to po odgovarajućim pozicijama u bilansu uspeha i bilansu stanja. To su podaci koji su izraženi u odgovarajućoj valuti (domaćoj ili stranoj), i koji treba po pokazu ostvareni učinak.

2.1 Bilans uspeha

Bilans uspeha je finansijski izveštaj koji spada u redovne bilanse i od velikog je značaja za poslovanje preduzeća. Mi ćemo ga definisati kao dvostrani, sumarni, tabelarni pregled rashoda i prihoda u jednom određenom vremenskom periodu (Nadoveza, Majstorović, Milojević, 2006).

Bilans uspeha se sastoji iz više celina, a to su:

- Prihodi od prodaje
- Prihodi od aktiviranja učinaka i robe
- Povećanje vrednosti zaliha
- Ostali poslovni prihodi
- Nabavna vrednost prodane robe
- Troškovi materijala
- Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

- Troškovi amortizacije
- Ostali poslovni rashodi
- Finansijski prihodi
- Finansijski rashodi
- Ostali prihodi
- Ostali rashodi.

Prihod od prodaje daje podatke o visini prihoda koji su ostvareni na osnovu prodaje robe , proizvoda ili usluga, kao i da li su ti prihodi ostvareni u zemlji ili inostranstvu. Povećanje vrednosti zaliha pokazuje da je proizvedeno više gotovih

proizvoda nego što je prodato, tj. pokazuje novčanu vrednost povećanja zaliha. Troškovi materijala i troškovi zarada, naknada i ostalih novčanih rashoda pokazuju koliko je novčanih sredstava odvojeno za nabavku materijala za izradu proizvoda, za nabavku energenata (el. energija, gas), odnosno za zarade, doprinose, poreze, naknade članovima upravnog odbora i ostalih ličnih rashoda. Troškovi amortizacije se vrše po propisanim stopama.

U ostale poslovne prihode spadaju usluge industrijske obrade i dorade, troškovi transportnih usluga, troškovi usluga održavanja, troškovi zakupnina, troškovi sajмова, troškovi reklame i propagande, troškovi ostalih usluga, troškovi neproizvodnih usluga, troškovi reprezentacije, troškovi osiguranja, troškovi platnog prometa, troškovi članarina, troškovi poreza i naknada i nematerijalni troškovi. U finansijske prihode spadaju prihodi ostvareni po osnovu finansijskih prihoda od materijala i zavisnih pravnih lica, prihodi od kamata, prihodi od pozitivne kursne razlike i ostali finansijski prihodi, dok u finansijske rashode spadaju

rashodi ostvareni po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika, troškova obrade kredita i ostalih finansijskih rashoda.

2.2 Bilans stanja

Bilans stanja spada u grupu redovnih bilansa i predstavlja dvostrani, sumarni, tabelarni pregled sredstava i njihovih izvora tačno određenog dana. Reč dvostrani znači da bilans stanja ima 2 zavisne celine : aktivu i pasivu, koje po svom zbirnom vrednosnom iznosu moraju da budu identične. U ovom bilasnu na strani aktive unosimo imovinu, a na strani pasive kapital (Milojević, 2010).

Bilans stanja se sastoji iz sledećih elemenata:

- Nekretnine, postrojenja i oprema
- Dugoročni finansijski plasmani
- Zalihe
- Kratkoročni finansijski plasmani
- Gotovinski ekvivalenti i gotovina
- PDV i aktivna vremenska razgraničenja
- Osnovni i ostali kapital
- Neuplaćeni upisani kapital
- Rezerve
- Revalorizazione rezerve
- Nerasporedjena dobit
- Gubitak
- Dugoročne obaveze
- Kratkoročne finansijske obaveze
- Obaveze iz poslovanja

- Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda
- Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja

Kategorija nekretnina, postrojenja i opreme obuhvata dugoročna sredstva koja se koriste u redovnom poslovanju preduzeća. Oni predstavljaju mesto gde se posao obavlja (zemlja i zgrade), opremu kojom se proizvodi, prodaje, isporučuje i servisira roba kompanije. Preko amortizacije nabavna vrednost ovih sredstava, osim zemlje, se raspoređuje na periode u kojim ona donose korist. Dugovanja preduzeća koja dospevaju u periodu dužem od godinu dana, ili nakon normalnog operativnog ciklusa su dugoročne obaveze. Hipotekarne obaveze, dugoročne menice, obaveze za izdate obveznice, obaveze za penzinsko osiguranje zaposlenih i obaveze dugoročnog zakupa, uglavnom spadaju u ovu obavezu. Odloženi porezi na dobit se obično objavljuju kao zasebna kategorija u sekciji dugoročnih obaveza.

Zalihe se vode prema MRS-2. Ova stavka se sastoji iz više elemenata (materijal, rezervni delovi, alat i inventar, nedovršena proizvodnja, gotovi proizvodi, roba, dati avansi), i svaka se pojedinačno novčano izražava.

Osnovni kapital se često u bilansu stanja preduzeća prikazuje u 2 oblika :

- nominalna vrednost emitovanog akcijskog kapitala
- uplaćeni ili uloženi iznos iznad nominalne vrednosti po akciji, koji se često opisuje kao premija po akciji

Preduzeće koje svojim poslovanjem ostvari dobitak, iskazuje ga na računu ***neraspoređenog dobitka***. Dobitak se na ovom računu nalazi sve dok uprava privrednog subjekta ne odluči kako će izvršiti preraspodelu tog dobitka.

3. Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

Konsolidovane finansijske izveštaje prikazuje matično preduzeće da bi prikazalo finansijsko stanje, rezultat poslovanja i promene u finansijskom stanju grupe u celini. Konsolidacija podrazumeva eliminisanje internih odnosa unutar grupe tj.međusobnih potraživanja i obaveza kao i nastale nerealizovane dobitke i gubitke (osim u slučaju kada trošak ne može da se povрати). Konsolidovani finansijski izveštaji za celu grupu rade se na isti datum i za izradu izveštaja pripremaju se podaci primenom jednoobraznih računovodstvenih politika za iste transakcije u okviru grupe matičnog i zavisnih preduzeća, a ako to nije moguće mora da se obelodani.

Da bi ispunila uslov kompletnosti, kompanija mora da obezbedi pojašnjenja, odnosno napomene uz finansijske izveštaje, kako bi pomogli korisnicima u njihovom tumačenju. Te napomene se smatraju sastavnim delom finansijskih izveštaja. Zadnjih godina, potreba za objašnjenjima i dodatnim detaljima je postala tako velika, da napomene obično zauzmu više prostora nego sami izveštaji. Napomene uz finansijske izveštaje se mogu svrstati u tri velike grupe: **napomene vezane za računovodstvenu politiku, napomene kao objašnjenja i napomene kao dodatne informacije.**

3.1 Napomene o računovodstvenoj politici

Komitet za međunarodne računovodstvene standarde (IASC-International Accounting Standards Committee) nastoji da harmonizuje propise, računovodstvene standarde i postupke u svim zemaljama sveta usanovljavanjem skupa MRS-a, koji su prihvatljivi za sve. Do danas je odobreno više od 35 MRS-a. S obzirom da je glavni cilj finansijskog izveštaja a samim tim i napomene, da obezbedi informacije koje su korisne pri donošenju poslovnih odluka, KMRS veruje da će potrebe većine korisnika biti zadovoljene primenom ovih standarda. Naravno, oni koji propisuju nacionalne standarde i vlade pojedinih zemalja mogu da zahtevaju i odrede neke dodatne ili različite zahteve koji su u skladu sa njihovim pojedinačnim namenama, ali tim ne treba da odstupe od opšte potrebe za obezbeđivanjem informacija koje su korisne za donošenje poslovnih odluka.

Komitet za međunarodne računovodstvene standarde (*KMRS*) zahteva da finansijski izveštaji obuhvate objavljivanje svih značajnih računovodstvenih politika. Ovo objavljivanje se treba prezentovati napomenama uz finansijske izveštaje. U tim napomenama navodi kojim se računovodstvenim standardima rukovala prilikom sastavljanja izveštaja.

3.2 Napomene kao dodatno objašnjenje

Ove napomene objašnjavaju neke podatke u finansijskom izveštaju. Nestle kompanija daje detalje o svojim stalnim sredstvima, uključujući zemlju i zgrade; postrojenja i mašine; ili drugu opremu i vozila. Dodatne napomene se odnose i na nematerijalna sredstva, dugoročni kredit, izveštaj o vlastitom kapitalu itd.

3.3 Napomene kao dodatne informacije

Zadnjih godina, u nekim zemljama, posebno u SAD-u, određene dopunske informacije se moraju obelodanjivati zajedno sa finansijskim izveštajima. Primeri za ovo su kvartalni ili polugodišnji izveštaji koje većina kompanija prezentira svojim akcionarima. Ove izveštaje, koji se nazivaju finansijskim međuizveštajima, u većini slučajeva, revizori kompanije kontrolišu, ali ne vrše njihovu reviziju.

Drugi važan deo dodatnih informacija je izveštaj po segmentima koji se odnosi na uspešnost poslovanja različitih vrsta delatnosti, kada kompanija, u okviru ukupnog poslovanja, ima više delatnosti. Izveštavanje po segmentima uključuje i geografsku komponentu, odnosno analizu poslovnih aktivnosti.

Zaključak

Kada govorimo o napomeni kao osnovnom finansijskom izveštaju, treba uzeti jednu širu osnovu za njeno razmatranje. Razumevanje poslovnih rezultata danas je vrlo važno, jer se ekspanzija preduzeća brzo odvija, pa i s time postoji dosta zainteresovanih lica koji bi da ulažu svoj kapital u ta preduzeća.

Prilikom izrade finansijskog izveštaja mora se poštovati propisana procedura, odnosno moraju se koristiti odgovarajući međunarodni računovodstveni standardi. Napomene kao osnovni finansijski izveštaj, danas u modernom poslovanju imaju važnu ulogu. Ta uloga je u poslednjih nekoliko godina porasla, tako da je u nekim finansijskim izveštajima, napomena veća od samog izveštaja.

Gledano sa pozicije zainteresovanih ulagača (investitora), svaka stavka u napomeni treba da prikazuje realno stanje preduzeća,

odnosno stanje poslovanja, jer svaki investitor želi da u što većoj meri zaštiti svoj kapital.

Približavanje naše zemlje evropskim integracijama, kao i sve veća otvorenost naših preduzeća prema inostranim tržištima uslovalo je povećanje interesovanja za poslovanjem domaćih firmi. Jedini relevantni pokazatelji poslovanja su finansijski izveštaji. Zahvaljujući napomeni koja je usklađena sa međunarodnim računovodstvenim standardima i u zakonskoj upotrebi je kod nas, preglednost finansijskih izveštaja je olakšala stranim ulagačima da ulože u preduzeća koja imaju perspektivu.

Relevantnost napomena je veoma velika i važna je za celukupno sagledavanje finansijskih izveštaja. Njeno pravilno tumačenje daće prave informacije i samim tim zainteresovano lice steći će pravu sliku o kompaniji, i na osnovu toga doneće svoju adekvatnu poslovnu odluku.

Literatura

1. Nadoveza Boško, Majstorovć Aleksandar, Milojević Ivan: *Računovodstvo i upravljanje troškovima*, Mladost biro, Beograd, 2006. godina.
2. Sidney J. Gray, Belverd E. Needles: *FINANCIAL ACCOUNTING: A GLOBAL APPROACH*, Houghton Mifflin Company, Boston, United States of America, 1999.
3. Međunarodni računovodstveni standardi, Savez računovođa i revizora Srbije, Beograd, 2004. godine.
4. *Napomena uz finansijski izveštaj*, Preduzeće Milan Blagojević-Smederevo, 2005. godina.
5. Đurasović V (2002): *Finansijsko računovodstvo – Opšti pristup*, Savez računovođa i revizora Republike Srpske,

6. Higson, A. (2003) Corporate financial reporting - theory and practice. London: Sage Publications
7. Lovre, I. (2014) Uloga i značaj računovodstva i revizije u korporativnom upravljanju", Škola biznisa, no. 1, pp. 69-79.
8. Wilson R. M. S., McHugh G., Financial Analysis - A Managerial Introduction, London, Cassel Educational Limited, p. 16-20.
9. Robson A. P., Essential Accounting for Managers, London, Cassel Publishers Ltd., 1988., p. 99.
10. Milojević I. (2010) Računovodstvo, CEFI, Beograd.
11. Bernstein L. A., Analysis of Financial Statements, Homewood, Illinois, Richard D. Irvin, Inc., 1984., p. 211.

Datum prijema: 03.06.2018.

Datum prihvatanja: 12.09.2019.

NOTES AS A BASIC FINANCIAL STATEMENT

Preliminary work

UDC: 657.631.6

658.14 /.17

Summary

The notes to the financial statements are one of the five basic financial statements in accordance with International Accounting Standards. In the past, notes have been an integral part of the balance sheet and income statement, but over time their importance has increased rapidly and today the Notes are a financial statement with very significant business information.

Keywords: notes, financial statements, financial reporting, international accounting standards, business